

AFGØRELSE

(Varmeforsyning)

energi
KLAGENÆVNET

Frederiksborggade 15

1360 København K

Tlf 33 95 57 85

Fax 33 95 57 99

www.ekn.dk

ekn@ekn.dk

Afgørelsen offentliggøres i anonymiseret form**11. februar 2005**

J.nr.: 21-274

Eksp.nr.: 19715

DAL-EKN

KLAGE FRA	Hirtshals Fjernvarme over
AFGØRELSE FRA	Energitilsynet af 7. juni 2004
OM	Udtrædelsesgodtgørelse fra Hirtshals Fjernvarme

NÆVNETS	Nævnnsformand, professor, cand.jur. Christen Boye
SAMMEN-	Jacobsen
SÆTNING	Direktør, cand.oecon. Niels Jørgen Ravn Sørensen
I SAGEN	Fhv. Overingeniør, cand. polyt. Jørgen Klitgaard

NÆVNETS	Stadfæstelse af Energitilsynets afgørelse
AFGØRELSE	

Sagen er indbragt for Energiklagenævnet af advokat Allan Mose Baltersen, der på vegne af Hirtshals Fjernvarme A.m.b.a. ved brev af 5. juli 2004 klagede over Energitilsynets afgørelse af 7. juni 2004. I afgørelsen fandt tilsynet, at det var i strid med varmforsyningsloven, at Hirtshals Fjernvarme havde opkrævet udtrædelsesgodtgørelse af andelshavere i forbindelse med deres opsigelse af varmeleverancen.

Energitilsynet har den 6. september 2004 fremsendt en redegørelse i sagen, der har været forelagt Hirtshals Fjernvarme og andelshaverne. Både Allan Mose Baltersen og andelshavernes advokat Svend Ravn har indsendt bemærkninger til sagen.

Klagen fra advokat Allan Mose Baltersen vedrører i alt 3 udmeldelser fra Hirtshals Fjernvarme. De 2 øvrige sager har været behandlet parallelt for Energiklagenævnet (jf. nævnets afgørelser af 11. februar 2005, j.nr. 21-277, 21-278).

Energitilsynets afgørelse

Sagen blev rejst for Energitilsynet af advokat Svend Ravn, der på vegne af sine klienter, [...] og [...] klagede over at Hirtshals Fjernvarme rejste krav om betaling af kr. 11.944 i udtrædelsesgodtgørelse. Energitilsynets traf den 7. juni 2004 afgørelse, hvorfra citeres:

Ved brev af 19. november 2003 har De – som advokat for [...] og [...] – klaget over, at Hirtshals Fjernvarme har opkrævet udtrædelsesgodtgørelse på 11.940 kr. som fjernvarmeværket har beregnet, som Deres klients andel af uafskrevne anlægsudgifter/renoveringsudgifter ved udtræden.

[...]

Varmeværket henviser til, at udtrædelsesgodtgørelsen er udregnet i overensstemmelse Danske Fjernvarmeværkers Forenings vejledende regler. Desuden henvises til tidligere afgørelser fra Energitilsynet og fra Energiklagenævnet.

Hirtshals Fjernvarme har til Energitilsynets register anmeldt følgende vedtægtsbestemmelse ved udtrædelse:

"Hvis det ikke er muligt at overdrage den ledigblevne kapacitet til nye andelshavere, kan endvidere opkræves:

e. Andel af anlægs- og renoveringsudgifter, der er godkendt af generalforsamlingen – tidligere end 2-årsdagen før udtrædelsestidspunktet og hvorpå Varmeværket foretager afskrivninger. Beløbet beregnes som den udtrædendes andel af Varmeværkets samlede anlægsudgifter på opsigelsestidspunktet med fradrag af afskrivninger, der har været indregnet i priserne. Den udtrædendes andel af Varmeværkets ovennævnte anlægsudgifter med fradrag af foretagne afskrivninger beregnes på grundlag af den udtrædende andelshavers andel af Varmeværkets samlede registrerede tilslutningsværdi i regnskabsåret inden opsigelsen."

Energitilsynets overordnede opgave er at regulere monopolselskaberne på energiområdet. Tilsynet fungerer også som klageinstans for bl.a. forbrugere.

Som varmemforsyningsloven, jf. lovens § 21, stk. 4, er formuleret, har tilsynet pligt til at gribe ind over for priser og leveringsbetingelser, hvis tilsynet finder, at disse må være i strid med bestemmelserne i varmemforsyningsloven. Tilsynet kan desuden give pålæg om, at varmeværkerne foretager ændring af priser og leveringsbetingelser.

Energitilsynet har således kompetence til at gribe ind i Deres tvist med Hirtshals Fjernvarme om godtgørelse i forbindelse med Deres udtræden. Dette gælder uanset på hvilke betingelser tidligere forbrugere har kunnet udtræde. Og det er ikke i sig selv urimeligt, at

11. februar 2005

J.nr.: 21-274

Eksp.nr.: 19715

DAL-EKN

Side 2 af 8

værket efter en konkret vurdering fra et givet tidspunkt ændrer de økonomiske betingelser for udtræden.

Energitilsynets afgørelse er, at tilsynet finder det i strid med varmemeforsyningsloven, jf. lovens § 21, stk. 4, at Hirtshals Fjernvarme A.m.b.A. har opkrævet udtrædelsesgodtgørelse (andel af uafskrevne anlægsudgifter/renoveringsudgifter) af Dem i forbindelse med deres opsigelse af varmeleverancen.

Energitilsynet lægger herved vægt på udviklingen i antal tilsluttede m². Tilsynet har vurderet udviklingen i tilslutningen til fjernvarmeværket i perioden 1999/2000 til 2003/2004 på grundlag af værkets anmeldelser til Energitilsynets register. Det fremgår, at antal tilsluttede m² er steget fra ca. 353.561 til 360.600 i perioden. Energitilsynet finder således, at det har været muligt for fjernvarmeværket at overdrage den ledigblevne kapacitet ved de seneste års udmeldelser til andre forbrugere.
[...]"

11. februar 2005

J.nr.: 21-274

Eksp.nr.: 19715

DAL-EKN

Side 3 af 8

Klagen

Ved brev af 5. juli 2004 klagede Allan Mose Baltersen over tilsynets afgørelse og anmodede om en frist til at fremkomme med et supplerende indlæg til klagen. Fra det supplerende indlæg af 29. juni 2004 citeres:

"Energitilsynets afgørelser [...] i ovennævnte sager er i modstrid med tidligere afgørelse i lignende sager. Jeg anfægter naturligvis ikke energitilsynets ret til at tage sit udgangspunkt i et skøn, og at dette skøn kan ændres, såfremt det bygger på ændrede forudsætninger. Eventuelle forudsætninger fremgår imidlertid ikke af tilsynets overordnede afgørelser, bortset fra at man oplyser, at man har lagt vægt på udviklingen i antal tilsluttede m². Jeg skal i den forbindelse henlede energiklagenævnets opmærksomhed på, at Hirtshals Fjernvarmeselskabs regnskab ikke beskriver værkets reelle omkostninger, idet store kapitalomkostninger i realiteten er indeholdt i varmeprisen som følge af, at værket ikke selv ejer Hirtshals Kraftvarmeværk, hvorfra man alene køber varmen i henhold til en aftale, hvor varmekøbsprisen i realiteten afspejler samtlige omkostninger ved varmfremstillingen, herunder renter og afskrivninger. Ovennævnte kraftvarmeværk er opført under den forudsætning, at det kan levere varme til 90% af varmebehovet i Hirtshals Fjernvarmeselskabs forsyningsområde. Disse 90% er langt fra nået, hvorfor energitilsynets argumentation om, at en udtrædende varmemeforbruger kan udtræde uden erstatning, såfremt denne er blevet erstattet af anden forbruger, kun har vægt når og såfremt forsyningsprocenten har passeret 90."

Ved brev af 26. august 2004 fremsendte advokat Svend Ravn på vegne af sine klienter [...] og [...] sine bemærkninger til Hirtshals Fjernvarmes klage. Fra brevet citeres:

”På foranledning af ovennævnte [...] og [...] der har modtaget Nævnets skrivelse af 16. ds, skal jeg herved på mine klienters vegne fastholde den argumentation der ligger til grund for Energitilsynets afgørelse, og henviser til den dokumenterede udvikling i det tilsluttede etageareal helt frem til regnskabsåret 2003/2004.

Det tilsluttede areal har aldrig været større end det er nu !

Fjernvarmeselskabets advokat henviser til at Energitilsynets afgørelse er truffet med udgangspunkt i skøn. – Det er min opfattelse af Energitilsynets afgørelse og vurdering alene er baseret på dokumenterede faktiske oplysninger om udviklingen, og således ikke alene er baseret på et skøn, men også på en vurdering af rimeligheden i at opkræve godtgørelse i situationer, hvor et medlems udtræden ikke dokumenteret giver et fjernvarmeselskab behov for kompensation for mistede indtægter.

Fjernvarmeselskabets advokat gøre yderligere gældende, at selskabets kraftvarmeværk er opført under forudsætning af at det kan levere varme til 90 % af varmebehovet i forsyningsområdet.

En sådan, bl.a. for forbrugerne, uoplyst forudsætning der muligt har ligget til grund for projektets budgetter, bør ikke kunne ændre den trufne afgørelse der ifølge praksis alene skal være baseret på muligheden for at overføre ledig kapacitet til en ny forbruger, og eventuelt værkets generelle økonomi.”

Ved brev af 6. september 2004 fremsendte Hirtshals Fjernvarme ved advokat Allan Mose Baltersen bemærkninger til advokat Svend Ravns brev. I brevet anførte advokaten, at fjernvarmeselskabets gæld alene vedrørte ledningsnettet og renoveringen heraf. Når et medlem udtrådte af selskabet og inden for de seneste år forud for udtræden havde fået renoveret den del af hovedledningen, der lå ud for den udtrædendes ejendom samt stikledning herfra, havde han ikke fuldt ud betalt for renoveringen, idet afskrivningsperioden var 15-20 år. Det var derfor uomtvisteligt, at de øvrige forbrugere – hvad enten disses tal var for nedadgående eller opadgående – ville komme til at betale den uafskrevne del af renoveringen, som vedrørte den udtrædende. Advokaten afviste desuden, at forudsætningen vedrørende en forsyningsprocent på 90% havde været uoplyst, idet kommunen havde udarbejdet en varmeplan, der havde været i høring før beslutningen, og forbrugerne havde herigennem haft mulighed for at sætte sig ind i forudsætningen vedr. de 90%. Endelig bemærkede han, at der ikke opkrævedes nogen udgift til kraftvarmeværket, men alene til ledningsnettet, fordi den varmepris som Hirtshals Fjernvarme

11. februar 2005

J.nr.: 21-274

Eksp.nr.: 19715

DAL-EKN

Side 4 af 8

a.m.b.a. købte varme til hos Hirtshals Kraftvarmeværk indeholdt renter og afdrag på anlægslån i kraftvarmeværket, der var ejet og drevet af Elsam.

Energitilsynets redegørelse

Ved brev af 6. september 2004 fremsendte Energitilsynet sin redegørelse i sagen, hvorfra citeres:

"I brev af 16. august 2004 beder Energiklagenævnet om Energitilsynets eventuelle bemærkninger til advokat Allan Mose Baltser-sens klage over Energitilsynets sekretariats afgørelse af 7. juni 2004 om udtrædelsesgodtgørelse fra Hirtshals Fjernvarme A.m.b.a.

I denne anledning skal vi oplyse, at spørgsmålet om udtrædelsesgodtgørelse fra fjernvarmeværket tidligere er behandlet af Energi-klagenævnet (afgørelser af 5. april 2002 - klagenævnets jnr. 97-2311-0049 og 0050).

Af klagenævnets afgørelser fremgår, at Hirtshals Fjernvarme-for-syning må betegnes som veldrevet. Desuden finder nævnet – på baggrund af oplyste forventninger om stigning i antallet af ud-meldelser samtidig med en nedgang i antallet af tilmeldinger – ik-ke anledning til at kritisere den af tilsynet anlagte vurdering, hvorefter det ikke findes urimeligt, at klagerne i henhold til den i tilsynets afgørelse citerede bestemmelse i § 5 i værkets bestem-melser skal udrede udtrædelsesgodtgørelse.

Udtrædelsesbestemmelsen lyder i uddrag således:

"Hvis det ikke er muligt at overdrage den ledigblevne kapacitet til nye andelshavere, kan endvidere opkræves:

e. Andel af anlægs- og renoveringsudgifter, der er godkendt af ge-neralforsamlingen – tidligere end 2-årsdagen før udtrædelsestids-punktet og hvorpå Varmeværket foretager afskrivninger. ..."

I den konkrete sag er afgørelsen derfor sket ud fra en vurdering af, om det har været muligt for fjernvarmeværket at overdrage den ledigblevne kapacitet til nye andelshavere. Værkets anmeldelser viser, at antallet af tilsluttede m² i perioden 1990/2000 til 2003/2004 er steget fra 353.561 til 360.600 m². På dette grund-lag har Energitilsynet fundet, at det har været muligt for værket at overdrage den ledigblevne kapacitet.

Tilsynet finder det derfor i strid med varmemforsyningslovens § 21, stk. 4, at Hirtshals Fjernvarme A.m.b.a. har opkrævet udtrædel-sesgodtgørelse."

11. februar 2005

J.nr.: 21-274

Eksp.nr.: 19715

DAL-EKN

Side 5 af 8

Supplerende oplysninger

Af sagen fremgår det, at fra regnskabsåret 1995/96 til 1999/2000 steg antallet af forbrugere fra 2163 til 2228, mens der i samme periode var sket 10 udmeldelser af varmeværket.

Retsgrundlaget

Det fremgår af § 21, stk. 1, i varmemforsyningsloven (lbk. nr. 772 af 24. juli 2000), at tariffer, omkostningsfordeling og andre betingelser for de af lovens §§ 20 og 20b omfattede ydelser med angivelse af grundlaget herfor skal anmeldes til et af økonomi- og erhvervsministeren nedsat tilsyn (Energitilsynet) efter regler fastsat af tilsynet. I henhold til § 21, stk. 3, er tariffer, omkostningsfordeling og andre betingelser, der ikke er anmeldt som foreskrevet efter stk. 1, ugyldige.

Finder Energitilsynet, at tariffer, omkostningsfordeling eller andre betingelser er urimelige eller i strid med bestemmelserne i §§ 20, 20a eller 20b eller regler udstedt i henhold til loven, giver tilsynet efter lovens § 21, stk. 4, såfremt forholdet ikke gennem forhandling kan bringes til ophør, pålæg om ændring af tariffer, omkostningsfordeling eller betingelser.

11. februar 2005

J.nr.: 21-274

Eksp.nr.: 19715

DAL-EKN

Side 6 af 8

Energiklagenævnets tidligere praksis

I afgørelse af 5. april 2002 i en sag anlagt mod Hirtshals Fjernvarme (j.nr. 97-2311-0050), fandt Energiklagenævnet - uanset at Hirtshals Fjernvarmeforsyning efter de foreliggende økonomiske oplysninger måtte anses for veldrevet - ikke anledning til at kritisere Energitilsynets vurdering af, at det ikke var urimeligt, at klagerne skulle udrede en udtrædelsesgodtgørelse. Nævnet lagde herved vægt på, at værket forventede en stigning i antallet af udmeldelser samt en nedgang i antallet af tilmeldinger til fjernvarmeværket.

I afgørelse af 28. juni 2004 (j.nr. 21-23) vedr. udmeldelse af Ørslev-Terslev Kraftvarmeværk fandt Energiklagenævnet, at varmeværkets økonomi på udmeldelsestidspunktet var følsom over for enhver nedskæring i varmegrundlaget, samt at der var berettigede forventninger om en stigning i antallet af udmeldelser. Nævnet stadfæstede derfor Energitilsynets afgørelse om, at andels-haverne skulle betale udtrædelsesgodtgørelse til varmeværket.

Energiklagenævnets bemærkninger

1. Energiklagenævnet bemærker, at udgangspunktet for bedømmelsen efter andelsselskabsretten er vedtægternes bestemmelser om udtrædelse. Det fremgår af sagen, at Hirtshals Fjernvarmes vedtægter, herunder bestemmelserne om udtrædelsesgodtgørelse m.m., er anmeldt til Energitilsynet.

2. Energitilsynets grundlæggende synspunkt om udtrædelsesgodtgørelse er ved tidligere afgørelser tiltrådt af nævnet, såfremt en sådan mulighed bl.a. fremgår af værkets vedtægter, og disse er anmeldt til Energitilsynet. Det betyder, at en forbruger, der ønsker at ophøre med at aftage varme fra værket, skal "rydde op efter sig" og betale sin forholdsmæssige andel af varmeværkets

gæld på udtrædelsestidspunktet, således at der ikke påføres de brugere, der fortsat aftager varme fra værket, en økonomisk byrde. Samtidig vil det dog være urimeligt, at der opkræves en egentlig udtrædelsesgodtgørelse, hvis der løbende gennem tilslutning af nye forbrugere, der overtager den udtrædendes forpligtelser til afvikling af gæld, sker en udbygning af værket, og at værket samtidig anses som veldrevet.

3. Energiklagenævnet kan tiltræde Energitilsynets opfattelse af, at vurderingen af, om en udtrædelsesgodtgørelse er urimelig i medfør af varmemforsyningslovens § 21, stk. 4, - og dermed om der sker en belastning af de tilbageværende brugere – forudsætter, at der tages stilling til dels, om den ledigblevne kapacitet er overdraget til nye andelshavere, dels til værkets økonomi.

4. Nævnet konstaterer, at princippet om at udtrædelsesgodtgørelse kun skal betales, såfremt den ledigblevne kapacitet ikke kan overdrages til nye andelshavere, fremgår af varmeværkets vedtægter. Af sagen fremgår det, at der er sket en stigning i antallet af tilsluttede m², og at varmeværket derfor har haft mulighed for at overdrage den ledigblevne kapacitet til nye andelshavere.

Imidlertid har fjernvarmeværkets advokat anført, at når et medlem udtræder af varmeværket, har vedkommende ikke betalt for renoveringen af stikledningen og en andel af hovedledningen, idet afskrivningsperioden er 15-20 år. Til dette bemærker nævnet, at det giver sig selv, at stikledninger ikke kan overdrages til andre andelshavere, med mindre ejendommen ligeledes overtages. Såfremt der skulle kompenseres separat for stikledninger, burde det derfor fremgå af varmeværkets vedtægter.

Det fremgår desuden at vedtægterne, at renoveringsudgifter kan opkræves, såfremt ledigbleven kapacitet ikke kan overdrages. Hvis renoveringsafgifter, der ikke er afskrevne ved andelshaverens udtræden, altid skulle godtgøres ved en andelshavers udtræden, burde dette fremgå betingelsesløst af vedtægterne.

Nævnet finder således også, at det burde fremgå af vedtægterne, hvis varmeplanens vilkår om en forsyningsprocent på 90 % skulle være afgørende for forholdet mellem varmeværket og andelshaverne og retten til at udtræde.

4. Med hensyn til vurderingen af værkets økonomi henviser nævnet til, at varmemforsyningslovens formål er at fremme den mest samfundsøkonomiske energi til varme, således at olieforbruget nedsættes, samt til, at loven tillige indeholder bestemmelser til fremme af kollektiv varmemforsyning. Vurderingen af værkets økonomi i forbindelse med udtrædelser er efter nævnets opfattelse nødvendig, idet værkets økonomi som anført af tilsynet bliver direkte påvirket af tilvæksten eller faldet i antallet af tilslutninger til værket.

Nævnet bemærker til dette, at Hirtshals Fjernvarme efter tilsynets vurdering er veldrevet, samt at der over en årrække er sket en løbende stigning i antallet af forbrugere i værket.

11. februar 2005

J.nr.: 21-274

Eksp.nr.: 19715

DAL-EKN

Side 7 af 8

Nævnet bemærker videre, at vurderingen af, om der sker en belastning af de tilbageværende brugere, må ske ud fra de på udmeldelsestidspunktet faktiske konstaterbare økonomiske forhold. Nævnet finder ikke, at der i sagen er oplyst forhold, der viser, at varmekærket på nuværende tidspunkt er i en følsom økonomisk situation.

I nævnets afgørelse af 5. april 2002 bestemte nævnet, at der skulle betales udtrædelsesgodtgørelse til Hirtshals Fjernvarme A.m.b.a., bl.a. med henvisning til, at der efter fjernvarmekærkets oplysninger var frygt for et stigende antal udmeldelser og færre indmeldelser og dermed en skrøbelig økonomi i værket. Nævnet bemærker, at Hirtshals Fjernvarmes negative forventninger om tilslutningen til værket ikke har materialiseret sig, idet der som ovenfor nævnt er sket en stigning i antallet af tilsluttede m², siden nævnet traf afgørelse i 2002.

5. Eftersom betingelserne i varmekærkets vedtægter om overdragelse af ledigbleven kapacitet til nye forbrugere er opfyldt, og de 3 udmeldelser ikke i den nuværende situation ses at belaste de øvrige andelshavere, finder nævnet, at det i den konkrete situation ikke er rimeligt efter varmemforsyningsloven, at Hirtshals Fjernvarme opkræver udtrædelsesgodtgørelse.

Energiklagenævnets afgørelse

Energitilsynets afgørelse af 7. juni 2004 stadfæstes.

Afgørelsen er truffet i henhold til § 26 i lov om varmemforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 772 af 24. juli 2000.

Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Sagen har været behandlet på nævnets møde den 9. februar 2005.

Afgørelsen er sendt til Energitilsynet, advokat Allan Mose Baltersen og advokat Svend Ravn.

P. N. V.

Christen Boye Jacobsen
Nævnnsformand

/ Dorte Lomholt
Fuldmægtig

11. februar 2005

J.nr.: 21-274

Eksp.nr.: 19715

DAL-EKN

Side 8 af 8